

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Університет Генуї (Італія)
Лієпайська академія Ризького технічного університету (Латвія)
Hibuki Therapy (Ізраїль)
IIF – International Inclusion Foundation (Німеччина)

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
«СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ :
ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ»

29-30 січня 2026 року
м. Запоріжжя, Україна

Рекомендовано Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол №10 від 24 лютого 2026 р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Наталя ФАЛЬКО – докторка психологічних наук, професорка, ректорка, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Наталія ГУЗЬ – кандидатка психологічних наук, доцентка, деканеса факультету соціально-педагогічної та мистецької освіти, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Маргарита ВОРОВКА – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри освітології та педагогіки мистецтва, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Алла КОЖЕВНИКОВА – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри освітології та педагогіки мистецтва, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

М 33   **Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні трансформації педагогічної освіти: проблеми теорії і практики»**, м. Запоріжжя, 29-30 січня 2026 р. / за заг. ред. М. І. Воровки. – Запоріжжя: ФОП Однорог Т.В., 2026. – 725 с.

ISBN 978-617-7346-90-5

DOI:<http://doi.org/10.33842/conf.stpo.2026>

Подані у збірнику матеріали виступів учасників і учасниць Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні трансформації педагогічної освіти: проблеми теорії і практики», яка відбулася 29-30 січня 2026 року, висвітлюють системний аналіз сучасних трансформацій у сфері педагогічної освіти та окреслюють науково обґрунтовані напрями вирішення актуальних проблем теорії і практики.

За достовірність інформації, цитат, посилань на літературні джерела та вживання власних імен відповідальні автори публікацій.

ISBN 978-617-7346-90-5

Лілія ДЕРІК <i>Використання елементів медіації у виховній роботі з молодшими школярами</i>	129
Ірина ІЩЕНКО <i>Підвищення професійної кваліфікації як шлях до педагогічної майстерності</i>	131
Вадим КОБИЛЬЧЕНКО, Ірина ОМЕЛЬЧЕНКО <i>Формування професійної компетентності педагогів, які працюють в системі спеціальної та інклюзивної освіти засобами психологічної допомоги</i>	133
Тетяна КОЛОСОВСЬКА <i>Цифровий сторітеллінг як інноваційний метод розвитку емпатії молодших школярів</i>	137
Анастасія КОТЕНКО <i>Психологічні чинники виникнення булінгу у шкільному середовищі</i>	139
Вячеслав КУРЕПІН <i>Безперервний професійний розвиток викладачів дисциплін «безпека життєдіяльності» та «цивільний захист</i>	141
Ірина ЛАХВА, Світлана ЗАМРОЗЕВИЧ-ШАДРІНА <i>Народні рухливі ігри як засіб народної фізичної культури у навчально-виховному процесі учнів початкових класів</i>	144
Денис ЛЕЩИШИН <i>Особистісний і професійний розвиток майбутніх учителів фізичної культури: соціокультурні виклики</i>	146
Юрій ЛІННІК <i>Безперервний професійний розвиток педагога як відповідь на сучасні трансформації педагогічної освіти</i>	149
Олександр ЛИСИЧ <i>Формування художньо-комунікативного досвіду підлітків у процесі мистецької діяльності</i>	153
Юлія МЕРЕЖКО, Вікторія КОМІСАР, Сергій ЮРЧЕНКО <i>Методика вокального навчання здобувачів в університетах Китаю</i>	155
Ірина НЕПОРАДА <i>Самоосвіта як стратегія професійного зростання сучасного вчителя</i>	158
Анастасія ОРЛОВА <i>Самоосвіта педагога як основа професійної стійкості</i>	160
Ілля ПЛЬЩІКОВ <i>Безперервний професійний розвиток педагогів економічних дисциплін у системі вищої освіти: стратегічна взаємодія особистісного та інституційного вимірів у контексті відтворення людського капіталу України</i>	162
Анжела ПІСКОВЕНКО <i>Тайм-менеджмент як дієвий інструмент ефективної самоосвітньої діяльності здобувачів освіти</i>	165

3. Гургула Р. І., Столярчук Л. І. Застосування принципів сценічної майстерності як основа формування компетентності студента музичного відділення. Наукові записки. 2020. № 2. С. 89–94.

4. Рудницька О. П. Формування музичного сприйняття в системі розвитку педагогічної культури майбутнього вчителя: монографія. Київ, 1994.

5. Шатайло Н. В. Методика формування умінь образотворення молодших підлітків на уроках музичного мистецтва: дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2021.

Юлія МЕРЕЖКО

кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри академічного та естрадного вокалу, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Вікторія КОМІСАР

викладачка кафедри академічного та естрадного вокалу, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Сергій ЮРЧЕНКО

заслужений артист України, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

МЕТОДИКА ВОКАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ КИТАЮ

У системі вищої музичної освіти останнім часом посилилась увага науковців до пошуку сучасних методів вокального навчання закордонних здобувачів у закладах мистецького спрямування, що зумовлює необхідність дослідження вокальної методики не тільки у вітчизняних вузах, а й Китаю.

Отже, метою тез – є висвітлення методів та прийомів вокального навчання здобувачів в університетах КНР.

Питання вокального навчання студентів у закладах як України, так і Китаю висвітлені у працях вітчизняних та закордонних сучасних дослідників, таких як: Л. В. Беземчук [1], В Лю, С. В. Гмиріної, Т. О. Ланіної, О. О. Матвєєвої, С. Л. Леонтієвої, О. П. Петрикової [2], Н Цзінь, Ч Яньфен та інших.

Аналізуючи змістове наповнення китайської фахової підготовки майбутніх викладачів вокалу, артистів-вокалістів доцільно зазначити, що головні теоретичні та методичні засади вокальної педагогіки Китаю розкривають основні положення звуковидобування з врахуванням фізіологічних особливостей і вроджених можливостей кожного здобувача, а також з урахуванням розвитку широкого діапазону та динамічної палітри як жіночих, так і чоловічих голосів.

У процесі виконавської підготовки у ЗВО мистецького спрямування знаходить своє відображення художня культура кожного здобувача, яку можна сформулювати під час виконання жанрів народного фольклору або солоспівів, міських романсів, оперних арій, партій з мюзиклів тощо. Крім того, у процесі вокально-виконавської діяльності, у найбільш доступному вигляді художньої

творчості, поєднується і процес активного досягнення різних мистецьких напрямків, художніх стилів, музичних жанрів, під час творчого самовираження здобувача та його «занурення в образ» головного героя музичного твору.

Вокальне мистецтво включає і комунікативну складову, яка спирається на поліхудожніх можливостях співака під час вокально-виконавської діяльності. У своєму прагненні передати експресію почуттів вокаліст вдається і до жестикуляції, відповідної емоції, і до рухів корпусом, і до міміки обличчя, погляду очей. Весь цей арсенал засобів є комплексним атрибутом акторсько-сценічної гри майбутнього виконавця під час співу.

Фахова мистецька підготовка студентів у закладах вищої освіти здійснюється у процесі навчання на дисциплінах з вокалу, хорової практики, ансамблевого співу, практика постановки дитячого голосу.

Практика показує, що активна вокальна хорова діяльність нерідко стає причиною індивідуальних проблем вокального апарату майбутніх викладачів вокалу. З методологічної точки зору ця проблема знайшла своє пояснення у дослідженні Цзінь Наня. Автор розглядає процес вокального навчання майбутніх викладачів на основі органічної єдності загального, особливого і одиничного. Особливим є наявність специфіки, яка відображена, по-перше, складовими компонентами вокального навчання, по-друге, специфікою змістового наповнення поняття «вокальне навчання», по-третє, врахування особливостей психофізіологічного впливу музичного мистецтва на формування особистості майбутнього фахівця. Одиничним є залежність майбутньої професійної діяльності від індивідуальних особливостей студента, придбаного художньо-естетичного досвіду, професійно особистісних якостей, уміння застосовувати теоретико-методичні знання у практичній діяльності [3].

До специфічних особливостей китайської вокальної школи є навчання співу зобувачів на тихій динаміці, розвиток у них умінь поступового нарощування гучності голосу, збереження фізіологічних можливостей голосового апарату у будь-якому віці його становлення, формування вміння співати фальцетом та виховання дбайливого ставлення до цього способу звуковидобування як засобу даному природою.

Велика увага у вокальній школі Китаю приділяється співу на дуже тихій звучності з поступовим *crescendo* і використанням *falsetto* – легкого і високого звучання голосу. Разом з цим у китайській вокальній методиці дуже серйозна увага приділяється розвитку сили звуку, так званого звукового об'єму голосу співака. Завдяки використанню резонансної теорії співу оперні китайські співаки можуть доносити найменші динамічні відтінки звучання до кожного слухача, навіть з віддалених місць дуже великих сценічних підмостків.

Якість формування співочого апарату і барвистості звукової палітри співака безпосередньо залежить від правильності використання усіх механізмів звуковидобування та ефективності їх координації з реальним звучанням власного голосу, який чує сам співак. Мова йде про знання фізіології людського організму і використання цих знань на практиці. За китайською вокальною методикою, наприклад, неприпустимо застосовувати затискання горла, відчувати жорсткість м'язів, дуже енергійно використовувати співоче дихання.

Для вокальної підготовки у закладах вищої освіти Китаю характерний механічний підхід, на відміну від психологічного, він передбачає вивчення

здобувачами фізіологічних характеристик звуку для усвідомлення можливих маніпуляцій з голосом та управління процесом співу. У цьому випадку застосовується практика повторень, репетицій. Цей підхід передбачає керування виконавським процесом та посилення усвідомленості співацькою діяльністю студентом.

Найдавнішим методом китайської вокальної методичної системи є формування виразності звуку голосу співака. Система прийомів цього методу спирається на глибокі знання особливостей музичної мови тієї національної школи, чий музичні твори розучуються виконавцем. Сутність цього методу полягає у вивченні неповторної мелодії твору, точному проспівуванні окремих слів і цілих фраз. Це формує правильні м'язові відчуття майбутнього співака на заняттях вокалу у закладах вищої освіти.

Також серед розповсюджених методів вокального навчання здобувачів в університетах мистецького спрямування Китаю можна назвати метод демонстрації, аналогій, словесних пояснень.

Метод демонстрації спирається на показ викладачем вокалу правильного звуковидобування студенту. Багато педагогів традиційно використовують цей метод у своїй педагогічній практиці. Деякі з них вбачають у ньому навіть загрозу бездумної імітації співу, але в цілому цей метод спрямований на вміння здобувачами сприймати вокально-виконавську майстерність педагога, розвивати здібності вокального слуху, контролювати власний спів, ці вміння і будуть перешкоджати сліпому наслідуванню співу викладача.

Розповсюдженим у китайській вокальній методиці є і *метод аналогій* (наприклад, уявного відчуття «позіхання», співу «у маску» та ін.), який використовується для розвитку у студентів творчої уяви під час співу. Використання викладачем вокалу різних аналогій, метафор допомагає краще зрозуміти художній задум виконуваного твору, допомагаючи співакам згадати або віднайти необхідні м'язові відчуття тілесної схеми.

Використовується у вокальній методиці і *метод словесних пояснень* для вміння лаконічно і дохідливо викласти власну думку співаком, зрозуміти мету виконання, його завдання, а також сформулювати у студентів можливість усвідомити не тільки найближчі, але й далекі цілі та перспективи подальшої виконавської діяльності.

Отже, усвідомлене володіння власним вокальним апаратом формує виконавську компетентність кожного студента відповідно до вимог, які висувуються перед майбутніми викладачами вокалу: чистота інтонації, чітка дикція, слуховий самоконтроль, саморефлексія – технологічна сторона співоного голосу; вміння виконати будь-який стиль (від народного до естрадного, від пісні з дитячого репертуару до партії у хоровій партитурі), а також обізнаність у методиці розвитку дитячих співацьких голосів.

Таким чином, можна виділити такі компоненти вокально-виконавської компетентності, що формуються під час співацької діяльності: наявність необхідного рівня вокальної освіченості, наявність професійно придатного вокального апарату та складу технологічних, гігієнічних, педагогічних знань необхідних для майбутнього викладача вокалу.

Вищевикладене дозволяє констатувати, що обрана проблематика вокального навчання здобувачів в університетах Китаю є актуальною та доцільною для розгляду.

Список використаних джерел

1. Беземчук Л. В. Методи підготовки магістрантів з КНР до вокальної діяльності в педагогічних університетах. Dspace. URL: <https://surl.li/jqliaw> (дата звернення 23.01.2026).

2. Петрикова О.П. Методика формування вокальної культури майбутніх учителів вокального мистецтва. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика». Т. 2, № 76. С. 184–188. URL: <https://surl.lu/bskrnf> (дата звернення 23.01.2026).

3. Цзінь Нань. Вокальна підготовка в Китаї: до проблеми формування творчої індивідуальності співака. *Вісник державної академії керівних кадрів культури і мистецтв*: Наук. журнал 3/ 2008. Київ: Міленіум, 2008. С. 73–76.

Грина НЕПОРАДА

старша викладачка кафедри педагогічної освіти та гуманітарних дисциплін,
Комунальний заклад вищої освіти
«Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія» Полтавської обласної ради

САМООСВІТА ЯК СТРАТЕГІЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

Прагнення до самовиховання й самоосвіти виступає важливим чинником професійного становлення вчителя, оскільки розглядається як один зі шляхів розширення його можливостей, кола інтересів та розвитку індивідуальності.

Сучасний педагог-професіонал – це не лише фахівець із дипломом про вищу освіту. Передусім його вирізняють гуманістична спрямованість, високі моральні цінності, розвинена інтелектуальна культура та ґрунтовне володіння педагогічними технологіями й майстерністю вчительської праці.

Професійна підготовка майбутнього вчителя неможлива без саморозвитку та самовиховання. Кожен, хто присвятив себе цій професії повинен розвивати в собі готовність до різносторонньої діяльності. Необхідно вчитися прагнути до саморозвитку та самовдосконалення, працювати над недоліками у характері та поведінці, формувати нові, позитивні якості, які необхідні для життя, а також для професійно-педагогічної діяльності [4, с. 1286].

Й. Песталоцці, характеризуючи постать учителя, наголошував, що справжній педагог – це особистість, сповнена любові й мудрості, з чистою душею, яка володіє всіма необхідними для професії якостями та користується довірою як дітей, так і дорослих. Такий учитель вище за будь-які відмінності у власних знаннях цінує любов, порядок і самовладання та наполегливо прищеплює ці риси своїм учням. Він здатний цілісно бачити потенціал дитини, передбачати її майбутнє становлення й за допомогою школи впевнено та з любов'ю спрямовувати дітей до реалізації їхнього покликання. Саме такий